

Sygn. akt X Ga 89/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy

w składzie

o.o.1. Przewodniczący Sędzia SO Barbara Przybyła (spr.)

o.o.2. Sędzia SO Małgorzata Korfanty

Sędzia SO Katarzyna Żymelka

Protokolant Grzegorz Kaczmarczyk

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2015r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C.

przeciwko (...) Spółce Komandytowej w G.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 8 grudnia 2014r.

sygn. akt VII GC 1814/14

1. oddała apelację;

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 1.200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu odwoławczym.

SSO Małgorzata Korfanty SSO Barbara Przybyła SSO Katarzyna Żymelka

Sygn. akt X Ga 89/15

UZASADNIENIE

Powódka Towarzystwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w C. pozwem z dnia 7 kwietnia 2014 r. wniosła o zasądzenie od pozwanej

(...) Spółki komandytowej w G. kwoty 16.095,86 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że wierzytelność stanowi należność z tytułu usługi logistycznej, związanej z przeładunkiem i dystrybucją węgla. Pozwana zgłosiła powódce reklamację, która nie została uwzględniona.

Sąd Rejonowy w Gliwicach w dniu 15 maja 2014 r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w całości uwzględniający powództwo.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu. Pozwana podniosła, że zobowiązanie dochodzone pozwem nie istnieje, gdyż w części zostało potrącone z odszkodowaniem za utracony przez powódkę węgiel, a w pozostałej części tj. w kwocie 4.732,82 zł nie znajduje uzasadnienia w umowie stron. Pozwana podniosła również zarzut przedawnienia roszczenia wskazując, że roszczenie wynika z umowy przewozu.

Wyrokiem z dnia 8 grudnia 2014 r., sygn. akt VII GC 1814/14 Sąd Rejonowy w Gliwicach oddalił powództwo oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że strony pozostawały ze sobą w stałych stosunkach gospodarczych. Powódka świadczyła usługi rozładunku węgla oraz usługi transportowe. W dniu 13 grudnia 2012 r. powódka rozładowała transport węgla dostarczonego koleją i potwierdziła jego odbiór. Następnie przetransportowała część rozładowanego na bocznicę węgla dostarczonego przez pozwaną. Powódka obciążyła pozwaną fakturami m.in. za usługę transportową, a następnie skorygowała fakturę za rozładunek o 3,00 zł netto za tonę. Pismem z dnia 11 stycznia 2013 r. pozwana wezwała powódkę do uregulowania płatności – odszkodowania za utracone 32,86 ton węgla. Powódka oświadczyła, że nie ponosi odpowiedzialności za niezgodność wagi deklarowanej węgla z wagą rzeczywistą, oraz wezwała o dodatkowe dokumenty w celu rozpatrzenia reklamacji pozwanej. W dniu 12 czerwca 2014r. pozwana złożyła oświadczenie o potrąceniu roszczenia odszkodowawczego w kwocie 11.363,04 zł z wierzytelnościami powódki.

Wobec tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy zważył, iż powództwo należało oddalić w całości. Zakwalifikował umowę stron jako umowę spedycji, po myśli art. 794 k.c. Sąd uwzględnił zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwaną, który zaczął biec od dnia wykonania zlecenia, zgodnie z art. 803 § 1 i 2 k.c. Wbrew twierdzeniu powódki pozwana w piśmie z dnia 12 czerwca 2014 r. nie zrzekła się zarzutu przedawnienia. Sąd Rejonowy wskazał, że oświadczeniu o potrąceniu nie sposób przypisać bezpośredniego zamiaru zrzeczenia się roszczenia, natomiast z okoliczności sprawy w oczywisty sposób wynika, że wolą dłużnika nie było zrzeczenie się roszczenia także w sposób dorozumiany. Sąd wskazał, że można przyjąć dorozumiane oświadczenie woli dłużnika o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia, tylko gdy jego zamiar zrzeczenia się zarzutu przedawnienia wynika w sposób niewątpliwy z towarzyszących temu oświadczeniu okoliczności. Nadto złożenie oświadczenia o potrąceniu nie jest równoznaczne z uznaniem roszczenia powódki, skutkującego przerwaniem biegu przedawnienia tym bardziej, że pozwana złożyła powyższe oświadczenie po upływie okresu przedawnienia. Zatem nie mogło być mowy o jego przerwaniu. Dodatkowo nie wykazała zasadności roszczenia w zakresie kwoty 4.732,82 zł (art. 6 k.c.). W szczególności powódka nie wykazała, że łączący strony stosunek prawny uprawniał powódkę do podwyższenia stawki wynagrodzenia z 10,00 zł netto na 13,00 zł netto. O kosztach postępowania Sąd orzekł na mocy art. 98 k.p.c.

Od powyższego wyroku powódka wniosła apelację zaskarżając go w całości, wnosząc o zmianę wyroku i zasądzenie zgodnie z żądaniem pozwu oraz zasądzenie kosztów procesu. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

- naruszenie prawa materialnego a to: art. 117 § 2 k.c. w zw. z art. 56 k.c. poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że zapłata przedawnionej należności nie jest związana ze zrzeczeniem się możliwości skorzystania z zarzutu przedawnienia; art. 499 k.c. poprzez jego niezastosowanie,

- naruszenie przepisów postępowania a to: art. 98 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. poprzez obciążenie powoda kosztami postępowania w całości; art. 316 § 1 k.p.c. poprzez nieustalenie stanu rzeczy istniejącego na dzień zamknięcia rozprawy; art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę materiału zebranego w sprawie polegającą na przyjęciu, że poprzez potrącenie należności pozwana nie zrzekła się zarzutu przedawnienia.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zaskarżone orzeczenie należy uznać za prawidłowe, stanowiące wynik właściwej oceny zebranego materiału dowodowego i trafnej wykładni prawa materialnego. Przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku motywy tej oceny nie wykazują sprzeczności ustaleń faktycznych Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie można również zarzucić Sądowi

I instancji nieprawidłowości w rozumowaniu czy też błędów logicznych.

Tak poczynione ustalenia Sąd Okręgowy przyjmuje za własne i podziela w pełni zarówno dokonaną ocenę dowodów, jak i wykładnię prawa materialnego.

Odnosząc się do zarzutów apelacji powódki należy wskazać, iż były one nieuzasadnione. Oceniając wiarygodność przeprowadzonych dowodów Sąd Rejonowy nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów określonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. Za chybione należało również uznać zarzuty powódki dotyczące prawidłowości poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 czerwca 1999 r. (sygn. akt II UKN 685/98) ramy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których Sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Błąd w ustaleniach faktycznych następuje, gdy zachodzi dysharmonia pomiędzy materiałem zgromadzonym w sprawie a konkluzją, do której dochodzi Sąd na skutek przeinaczenia dowodu oraz wszelkich wypadków wadliwości wynikających z naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Przepis ten byłby naruszony, gdy ocena materiału dowodowego koliduje z zasadami doświadczenia życiowego lub regułami logicznego wnioskowania. Tak rozumianego zarzutu sprzeczności ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego Sądowi I instancji w niniejszej sprawie skutecznie zarzucić nie można. Polemika z prawidłowymi ustaleniami sądu i przedstawienie własnej wersji wydarzeń nie stanowi wystarczającej podstawy do uwzględnienia apelacji.

Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wykazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001 r., sygn. akt IV CKN 970/00, z dnia 12 kwietnia 2001 r., sygn. akt II CKN 588/99) Takich zarzutów nie sposób dopatrzeć się w apelacji.

W niniejszej sprawie bezsporny był pomiędzy stronami stan faktyczny w zakresie zgłoszonych przez powódkę roszczeń tj. wynagrodzenia za wykonane usługi wskazane w fakturach, a także w zakresie wykonania tychże usług. Jakkolwiek w fakturach rozdzielono przyzwanie węgla, czynności rozładunkowe, wykonanie określonych czynności biurowych, to Sąd Okręgowy w całości podziela ocenę prawną stanu faktycznego dokonaną przez Sąd Rejonowy, iż czynności te należy zakwalifikować jako umowę spedycji. Stąd również prawidłowa ocena terminu przedawnienia tychże roszczeń dokonana przez Sąd I instancji, której to oceny prawnej powódka także nie kwestionuje przyznając, że istotnie w chwili wniesienia pozwu roszczenia nim objęte były przedawnione.

Istota sporu sprowadza się do tego, czy zgłoszenie zarzutu potrącenia i złożenie takiego oświadczenia po upływie terminu przedawnienia roszczenia może być traktowane jako oświadczenie woli o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia. Strona skarżąca w apelacji powoływała się na to, że w orzecznictwie nie budzi wątpliwości to, że podniesienie zarzutu potrącenia stanowi uznanie roszczenia, jednakże uznanie roszczenia i zrzeczenie się zarzutu potrącenia to dwie zupełnie odrębne instytucje prawne.

Uznanie roszczenia może być dokonane w każdy sposób i co ważne, w przypadku uznania roszczenia, osoba która składa oświadczenie woli nie musi mieć świadomości tego, że uznaje roszczenie. Natomiast w przypadku zrzeczenia się zarzutu przedawnienia osoba, która wyraża taką wolę musi mieć świadomość tego, że zrzeka się zarzutu przedawnienia. Mimo że zrzeczenie się może być wyrażone poprzez całokształt zachowań to musi wystąpić świadomość, że następuje zrzeczenie się zarzutu przedawnienia.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 12 października 2006 r., I CSK 119/06 - uznanie przedawnionego roszczenia może zawierać także zrzeczenie się zarzutu przedawnienia, jeżeli z treści oświadczenia lub okoliczności, w których zostało złożone wynika taka wola dłużnika. Zrzeczenie się zarzutu przedawnienia nie wymaga żadnej formy. Jak każde oświadczenie woli (art. 60 k.c.), zrzeczenie się zarzutu przedawnienia może nastąpić w sposób wyraźny lub dorozumiany. W rachubę wchodzi więc każde zachowanie się dłużnika, które ujawnia jego wolę w sposób dostateczny. Tylko wówczas można przyjąć dorozumiane oświadczenie woli dłużnika o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia gdy jego zamiar zrzeczenia się zarzutu przedawnienia wynika w sposób niewątpliwy z towarzyszącym temu oświadczeniu okoliczności. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 21 lipca 2004 r., V CK 620/03).

Złożenie oświadczenia o potrąceniu powoduje, że roszczenia umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej, a umorzenie ma skutek od chwili gdy potrącenie stało się możliwe (art. 498 k.c.).

Pozwany w sprzeciwie podniósł wprawdzie zarzut potrącenia ale jednocześnie podniósł zarzut przedawnienia a zatem z okoliczności nie wynikał, w sposób niewątpliwy, zamiar zrzeczenia się zarzutu przedawnienia. Zgodnie z art. 117 § 2 k.c. po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzut przedawnienia.

W sprawie nie było sporne, że pozwana uchylała się od zapłaty od stycznia 2013 r., co więcej nie reagowała na wezwania do zapłaty, nie było również korespondencji przedprocesowej stron, która dawałaby asumpt do tego, żeby twierdzić, że wolą pozwanego rzeczywiście była zapłata tego roszczenia, mimo że było przedawnione. W związku z tym sam fakt podniesienia zarzutu potrącenia nie może być traktowany jako świadomy akt mający na celu zrzeczenie się zarzutu przedawnienia roszczenia w sytuacji kiedy zarzut ten został podniesiony w pierwszym piśmie procesowym.

Powódka kwestionowała skuteczność podniesionego zarzutu potrącenia. Zgłoszenie zarzutu potrącenia chociażby nieskuteczne stanowi uznanie roszczenia ale nie może być traktowane jako wystarczające do uznania, że pozwana, która złożyła sprzeciw w dniu 16 czerwca 2014 r. podnosząc zarzut przedawnienia wyraziła w sposób dostateczny wolę zrzeczenia się zarzutu przedawnienia. Tylko takie zachowanie które wyraża wolę zrzeczenia się zarzutu przedawnienia w sposób dostateczny może być traktowane jako oświadczenie o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia. W okolicznościach niniejszej sprawy brak więc podstaw do tego, aby całokształt zachowań pozwanego świadczył o tym, że jego zamiarem było zrzeczenie się zarzutu przedawnienia.

Wobec powyższego podnoszone przez pozwaną w apelacji zarzuty naruszenia art. 117 § 2 k.c. w zw. art. 56 k.c. oraz 499 k.c. nie mogły odnieść skutku.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 98 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. należy wskazać, iż jest on niezasadny. Wobec prawidłowości orzeczenia Sądu I instancji, konsekwencją orzeczenia głównego musiało być zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania zgodnie z przepisem art. 98 k.p.c.

Z przytoczonych względów, wobec prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu I Instancji apelację, na podstawie art. 385 k.p.c. należało oddalić, jako bezzasadną.

Orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego oparto na przepisie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. oraz art. 391 § 1 k.p.c. Na koszty poniesione przez pozwaną w toku postępowania odwoławczego złożyło się wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 1.200 zł. Wysokość zasądzonych wynagrodzenia pełnomocnika w postępowaniu apelacyjnym Sąd ustalił w oparciu o § 6 pkt. 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września

2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz.1349 z późn. zm.).

SSO Małgorzata Korfanty SSO Barbara Przybyła SSO Katarzyna Żymelka